

Fejlkilder og usikkerheder

Det er umuligt at gennemføre en undersøgelse som Forbrugsundersøgelsen uden at de beregnede tal i større eller mindre grad vil være præget af fejl og mangler. Vigtige kilder til usikkerheden er bl.a.:

- Stikprøveusikkerhed og -skævhed. For opgørelsen over forbrug vil usikkerheden være størst, hvis man betragter forbrug af varer, der kun indkøbes sjældent. Den vil være større, hvis data bygger på regnskabsføringen i stedet for interviewet, og den vil være større, hvis man ser på mindre undergrupper af husstande.

- Husstandenes manglende erindring kan fx slå igennem i interviewet, idet det kan være svært for den enkelte husstand præcist at huske, om en bestemt udgift blev afholdt for måske 11 eller for 13 måneder siden.

- Ved regnskabsføringen kan husstandene glemme at notere nogle udgifter - især i slutningen af 2-ugers-perioden. Undersøgelser viser, at der generelt regnskabsføres mindre i uge 2 end i uge 1. For at justere herfor er alle regnskabsdata opregnet med 4 pct.

- Husstandenes manglende viden kan fx slå igennem ved de komplicerede spørgsmål om livsforsikringer.

- Husstandenes manglende vilje til at give korrekte svar kan være et problem. Fx er der grund til at tro, at oplysningerne om indkomst ved sort arbejde vil være undervurderet, idet nogle husstande har tilbageholdt oplysningerne. Tilsvarende kan forekomme i forbindelse med forbrug, der enten er ulovligt (narkotika), eller i hvert fald kan opfattes som negativt værdiladet (fx stort spiritusforbrug). Men generelt er fornemmelsen, at de deltagende husstande er meget åbne og ærlige. En skævhed opstår snarere fordi husstande, der har meget 'at skjule', ikke deltager i undersøgelsen.

- Fejl og mangler i de anvendte registre kan medføre problemer. Man kan fx ikke gå ud fra, at skattemyndighederne altid foretager rettelser i forkerte oplysninger, hvis det ikke har en skattemæssig konsekvens. Herudover er registeroplysningerne mangelfulde for fx husstande, hvor en person er afdød ved døden, og for husstande (typisk med komplicerede indkomstforhold), som skattemyndighederne ikke havde færdiglignet på det tidspunkt, hvor Danmarks Statistik hentede oplysningerne.

Ingen samlet usikkerhedsberegning

Da det kun er muligt at beregne omfanget af nogle af de ovenstående fejltyper, som fx den stikprøverelaterede usikkerhed og skævhed, er der ikke beregnet et samlet usikkerhedsmål.